

לקוטי תורה • ראש השנה • מאמר 1

דרושים לראש השנה ועשי"ת ויוהכ"פ

מאמרים לראש השנה, עשרת ימי תשובה
ויום הכיפורים: "תקעו בחודש שופר"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל
אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/rosh-hashanah/1](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/rosh-hashanah/1)

1 דרושים לראש השנה ועשיית [ועשרת ימי תשובה] ויוהכ"פ [ויום הכפורים]

מאמרים לראש השנה, לעשרת ימי תשובה וליום הכיפורים

2 תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב.

"תקעו בשופר בחדש, בכיסוי, ביום חגנו; כי חוק הוא לישראל, משפט לאלקי יעקב."

הנה כל החדשים נקראו חדשי השנה משא"כ תשרי נק' חדש סתם חידוש כללי לכללות העולמות והתהוותם מאין ליש לפי שבו ר"ה [ראש השנה] שהוא בחי' ראש ומוחין של השנה.

הנה, כל החודשים נקראים "חודשי השנה", ואילו תשרי נקרא "חודש" סתם: התחדשות כללית לכללות העולמות ולהתהוותם מאין ליש, משום שבו חל ראש השנה, שהוא בחינת הראש והמוחין של השנה.

כי הנה בחינת עולם שנה נפש שוה, שכמו שיש בנפש ראש ומוחין שבו גילוי כללות החיות וממנו נתפשט ונמשך באברים חיות פרטי לכל אבר

שהרי הבחינות של עולם, שנה ונפש מקבילות זו לזו: כשם שבנפש יש ראש ומוחין, שבהם מתגלה החיות בכללותה, ומהם מתפשטת ונמשכת חיות פרטית אל האברים, לכל איבר ואיבר,

לפי מזגו ותכונתו כך הוא בעולם ושנה, עולם בחי' מקום ושנה בחי' זמן שבר"ה [שבראש השנה] הוא גילוי כללות החיות וממנו נמשך חיות פרטי לכל חודש

בהתאם למזגו ולתכונתו, כך הוא גם בעולם ובשנה — עולם הוא בחינת מקום ושנה היא בחינת זמן: בראש השנה מתגלה החיות בכללותה, וממנה נמשכת חיות פרטית לכל חודש.

כי כל חודש הוא התחדשות החיות מאין ליש. אך בכל חדש הוא התחדשות חיות פרטי, ובר"ה [ובראש השנה] התחדשות חיות כללי לכל השנה,

שהרי בכל חודש מתחדשת החיות מאין ליש. אלא שבכל חודש מתחדשת חיות פרטית, ובראש השנה מתחדשת חיות כללית לכל השנה,

(ועיין בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך שנה כי י"ב ר"ח [ראש חודש] הם בחי' י"ב בקר ור"ה [וראש השנה] הוא בחי' והים עליהם מלמעלה ועמ"ש מזה בד"ה מי מנה עפר יעקב

(ועיינו בפרדס, בערכי הכינויים, בערך "שנה", שהרי שנים-עשר ראשי החודשים הם בחינת שנים-עשר הבקר, וראש השנה הוא בחינת "והים עליהם מלמעלה". ועיינו גם במה שנכתב על כך במאמר הפותח במילים "מי מנה עפר יעקב".

ולכן הוא זמן התשובה כי התשובה נמשלה לים כמ"ש ברכות באיכה ע"פ סכותה באף ונמשלה התשובה לים כו' ובפי' ואתחנן דרפ"ט ב').

ולכן זהו זמן התשובה, שכן התשובה נמשלה לים, כפי שנאמר במדרש איכה רבה על הפסוק "סכותה באף": התשובה נמשלה לים וכו'; וכן בפרשת ואתחנן, דף רפט, ע"ב.)

ובכל שנה מתחדש חיות כללי אחר, וחידוש זה הוא להיות גילוי מלכותו ית' בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אפילו בעולמות עליונים.

ובכל שנה מתחדשת חיות כללית חדשה, וחידוש זה נועד לכך שמלכותו יתברך תתגלה — בחינת ממלא כל עלמין — גם בעולמות העליונים.

אך הנה גילוי זה תלוי במעשה התחתונים וע"ז נאמר תקעו בחדש שופר כו'. וביאור ענין שופר

אך גילוי זה תלוי במעשיהם של התחתונים, ועל כך נאמר: "תקעו בחודש שופר" וכו'. וביאור ענינו של השופר,

וגם ענין עשיית [עשרת ימי תשובה] שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ דרשו ה' בהמצאו אלו עשיית [עשרת ימי תשובה] ולמה הימים האלו הם דוקא ימי תשובה.

וכן ענינם של עשרת ימי תשובה — שהרי רבותינו זיכרונם לברכה אמרו על הפסוק "דרשו את ה' בהימצאו": "אלו עשרת ימי תשובה" — ומדוע ימים אלה דווקא הם ימי תשובה.

הנה מלכותך מלכות כל עולמים כתיב פי' עולמים לשון העלם שקודם התהוות העולמות היה הוא ושמו בלבד, וכדי שיתהוו העולמות מאין ליש צמצם והעלים אור שפע א"ס ב"ה שלא יהיה רק גילוי מלכותו ית'

והנה כתוב: "מלכותך מלכות כל עולמים". פירוש המילה "עולמים" הוא מלשון העלם. שכן קודם להתהוות העולמות היה הוא ושמו בלבד; וכדי שהעולמות יתהוו מאין ליש, צמצם והעלים את אור השפע של אין סוף ברוך הוא, כך שיהיה רק גילוי מלכותו יתברך.

(ועמ"ש בביאור ע"פ מנורת זהב) שמגילוי מלכותו ית' לבד הוא שחיים וקיימים כל העולמות עליונים ותחתונים,

(ועיינו במה שכתוב בביאור על הפסוק "מנורת זהב"); שהרי רק מגילוי מלכותו יתברך חיות וקיימות כל העולמות, העליונים והתחתונים.

והנה צמצום זה אינו אלא לגבי העולמות אבל לגבי הקב"ה אין שום שינוי ח"ו [חס ושלום] וכמ"ש גם חשך לא יחשיך ואתה הוא ראשון כו'

והנה צמצום זה הוא רק ביחס לעולמות; אבל ביחס להקדוש ברוך הוא אין בו שום שינוי, חס ושלום, וכמו שכתוב: "גם חושך לא יחשיך", וכן "אתה הוא ראשון" וכו'.

דכולא קמיה כלא חשיב, ונקרא המלך המרומם לבדו מאז פ"י שהוא בבחי' לבדו כמאז וקודם שנברא העולם ומה שנמשך גילוי מדת מלכותו ית' הוא כמ"ש ה' מלך גאות לבש כו'

שהרי הכול נחשב לפניו כאין. והוא נקרא "המלך המרומם לבדו מאז": פירוש הדבר שהוא בבחינת "לבדו", כפי שהיה מאז, קודם שנברא העולם. והמשכת גילוי מידת מלכותו יתברך היא כפי שכתוב: "ה' מלך, גאות לבש" וכו':

שנתלבש בלבוש גיאות להיות מלך שמו נקרא שכך עלה ברצונו ית' להעלים ולהסתיר אור ושפע א"ס ב"ה בכדי שיתהוו עולמות בירידות והשתלשלות המדרגה עד שיהיה עוה"ז השפל הגשמי שבו נעשה משכן האדם

שהתלבש בלבוש של גאווה כדי שייקרא שמו "מלך". שכן כך עלה ברצונו יתברך להעלים ולהסתיר את אור השפע של אין סוף ברוך הוא, כדי שהעולמות יתהוו באמצעות ירידות והשתלשלות של מדרגה אחר מדרגה, עד שתהיה מציאותו של העולם הזה השפל והגשמי, שבו נעשה משכנו של האדם,

כדי לאהפכא חשוכא לנהורא ויהי [ויהיה] יתרון האור הבא מן החשך (ע' [עיינ] בס"פ תצוה קפ"ז סע"א [סוף עמוד א] ועמ"ש סד"ה וידעת היום)

כדי להפוך את החושך לאור, וכדי שיהיה יתרון לאור הבא מן החושך (עיינו בסוף פרשת תצוה [בזוהר], קפ"ז ע"א; וכן במה שכתוב בסוף המאמר הפותח במילים "וידעת היום").

ומהו תכלית היתרון הזה של האור שמתוך החשך כך הוא רצון העליון ב"ה למעלה מבחינת חכמה והשגה ונקרא בזוהר בריש הורמנותא דמלכא כו',

ומהי התכלית העליונה של היתרון הזה של האור הבא מתוך החושך? כך הוא רצונו העליון יתברך, שלמעלה מבחינת חכמה והשגה; ובזוהר הוא נקרא "בריש הורמנותא דמלכא" — בראשית סמכותו של המלך וכו'.

והנה תחלת בריאת העולמות הי' [היה] כשעלה ברצונו מעצמו בחסד חנם כמו שכתוב כי אמרתי עולם חסד יבנה, אבל מאז והלאה הנה המשכת רצון זה תלוי במעשה התחתונים,

והנה, בריאת העולמות החלה כאשר הדבר עלה ברצונו מאליו, בחסד חנם, כמו שכתוב: "כי אמרתי עולם חסד יבנה"; אך מאז ואילך, המשכת רצון זה תלויה במעשיהם של הנבראים שלמטה.

והנה עיקר זמן המשכת הרצון זה הוא בר"ה [בראש השנה] שבו התחדשות החיות כללי של שנה הבאה והמשכת החיות כללי של שנה שעברה הוא בבחי' הסתלקות בתחלת ליל ראש השנה,

והנה, עיקר הזמן להמשכת רצון זה הוא בראש השנה, שבו מתחדשת החיות הכללית של השנה הבאה; ואילו החיות הכללית של השנה שעברה נמצאת כמצב של הסתלקות בתחילת ליל ראש השנה.

ולכן ר"ה [ראש השנה] הוא יום הדין שבו דנין את האדם על מעשיו שעברו בשנה שעברה כי להיות עוד התחדשות החיות כללי של שנה זו יש ע"ז כמה קטרוגים

ולכן ראש השנה הוא יום הדין, שבו דנים את האדם על מעשיו בשנה שעברה; שכן, כדי שתתחדש שוב החיות הכללית של שנה זו, יש על כך קטרוגים רבים

על האדם אם ראוי הוא לכך להיות נמשך ע"י רצון העליון ב"ה בגילוי מלכותו ית' מפני כמה פריקת עול שיש שאינם מקבלים עליהם תמיד עול מלכות שמים

על האדם — האם הוא ראוי לכך, שהחיות תימשך אליו באמצעות רצונו העליון יתברך, בגילוי מלכותו יתברך — בגלל דרכים רבות של פריקת עול, כשאין מקבלים עליהם תמיד את עול מלכות שמים

באהבה וברצון כ"א [כל אחד / כל אחת] לפרקים ועתים מזומנים שזוכר את ממה"מ [מלך מלכי המלכים] הקב"ה משא"כ כל היום פונה למחשבתו כל אחד ואחד לפום מאי דידע בנפשיה, ובפרט מי שאינו נזהר הן בסומ"ר [בסור מרע] והן

באהבה וברצון, אלא רק לפרקים ובזמנים קבועים, כשנזכרים במלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא; ואילו בשאר היום כל אחד ואחד פונה למחשבותיו שלו, "כל אחד לפי מה שהוא יודע בנפשו"; ובפרט מי שאינו נזהר הן בסור מרע והן

בועשה טוב כאו"א [כל אחד ואחד] לפי מדרגתו שא"א להיות המשכת רצון העליון ב"ה לגילוי מלכותו ית' כשיש ח"ו [חס ושלום] פריקת עול מלכות שמים למטה מאחר שאין מקבלים עליהם עול מלכותו ית' ברצון

בעשה טוב, כל אחד ואחד לפי מדרגתו. שכן אי אפשר שתימשך הרצון העליון יתברך כדי לגלות את מלכותו יתברך, כאשר יש, חלילה, פריקת עול מלכות שמים למטה, מאחר שאין מקבלים עליהם ברצון את עול מלכותו יתברך

(ועמ"ש בד"ה יונתי בחגוי בענין יפתי הוד והדר לבשת משא"כ כשיש פריקת עול זהו בחינת אלביש שמים קדרות ואזי אין גילוי רק מבחי' וממשלתך בכל דור ודור שהוא למטה מבחי' מלכותך שהמלוכה היא דוקא אשר ברצון קבלו עליהם)

(וראה מה שנכתב בדיבור המתחיל "יונתי בחגוי", בענין "יפתי", "הוד והדר לבשת"; ואילו כשיש פריקת עול, זו בחינת "אלביש שמים קדרות", ואז יש גילוי רק מבחינת "וממשלתך בכל דור ודור", שהיא למטה מבחינת "מלכותך" — כי מלוכה היא דווקא כשהם מקבלים אותה עליהם ברצון).

אלא שע"ז נאמר סומך ה' לכל הנופלים כו' להיות עיני כל אליך ישברו להיות השברון והתוחלת

אבל על כך נאמר: "הוי' תומך בכל הנופלים" וכו', כדי ש"עיני כול אליך ישברו": שהתקווה והציפייה

אשר כל אדם ימשוך אחרי' [אחריה] ברצונו וחפצו הוא שיאיר ה' בלבו להיות מקבל עליו עומ"ש [עול מלכות שמים] באהבה ורצון, ועי"ז פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון

שכל אדם מבקש אחריה ברצונו ובחפצו היא שה' יאיר בלבו, כדי שיקבל עליו את עול מלכות שמים באהבה וברצון. ועל ידי כך: "פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון",

שהוא בחינת רצון העליון לגילוי מלכותו ית' והוא משביע לכל חי רצון ע"י פתיחת היודיין כי א"ת [אל תקרי] ידיך אלא יודיין כו',

שהוא בחינת הרצון העליון לגילוי מלכותו יתברך; והוא "משביע לכל חי רצון" באמצעות פתיחת היודיין, כי אל תקרא "ידיך" אלא "יודיך" וכו'.

ונמשך להיות צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו שאפילו בכל מעשיו שהוא בחי' עשייה גשמיות יומשך ויתפשט בחי' חסיד הוא חסד עליון ב"ה, ועמ"ש מזה בד"ה כי ההרים ימוש.

וכך נמשכת הבחינה של "הוי' צדיק בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו": שגם ב"כל מעשיו", שהיא בחינת העשייה הגשמית, תימשך ותתפשט בחינת "חסיד", שהיא החסד העליון, ברוך הוא. ועיין במה שכתוב על כך במאמר המתחיל "כי ההרים ימוש".

3 והנה הדרך להמשכת רצון העליון ב"ה להיות גילוי מלכותו ית' לקיום והתהוות העולמות הוא בכל השנה ע"י עסק התורה והמצוות שהם הן רצונו וחכמתו ית'

והנה, הדרך להמשיך את הרצון העליון, ברוך הוא, כך שתתגלה מלכותו יתברך, לקיום העולמות ולהתהוותם, היא במשך כל השנה באמצעות העיסוק בתורה ובמצוות, שהן עצם רצונו וחכמתו יתברך;

דהיינו רצון העליון המלוכש בחכמה דאורייתא מחכמה נפקת שהם בחי' טעמי המצות שיתגלו לעתיד שהוא המשכת אור א"ס ב"ה הגנוז בכל מצוה לפי בחינתה וערכה,

כלומר, הרצון העליון המלוכש בחכמה, שהרי "מן החכמה היא נובעת" — זוהי בחינת טעמי המצוות, שיתגלו לעתיד לבוא; ובהם נמשך אור אין סוף, ברוך הוא, הגנוז בכל מצווה, לפי מדרגתה וערכה.

ובדרך כלל הן המשכת אור א"ס ב"ה המלוכש בחכמה עילאה, ועד"ז תיקנו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה]

לברך קודם כל מצוה בא"י [ברוך אתה ה'] אמ"ה [אלקינו מלך העולם] אשר קדשנו במצותיו וצונו כו' פי'

ובכללות, המצוות הן המשכת אור אין סוף, ברוך הוא, המלוכש בחכמה עילאה. ועל דרך זו תיקנו חז"ל לברך לפני כל מצווה: "ברוך אתה הוי' אלקינו מלך העולם, אשר קדשנו במצוותיו וציוונו" וכו'. פירוש הדברים:

כי הברכה וההמשכה מרצון העליון ב"ה להיות הוי' אלקינו ולהיות מלך העולם, הוא לפי אשר קדשנו במצותיו שהמשכת קדש העליון וחכמה עילאה הוא במצותיו עלינו

הברכה וההמשכה מן הרצון העליון, ברוך הוא, כדי שהוי' יהיה "אלקינו" וכדי שיהיה "מלך העולם", הן בהתאם ל"אשר קדשנו במצוותיו": באמצעות מצוותיו לנו נמשכים הקדושה העליונה והחכמה העילאה.

ולכן נקי' רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא פי' אברין להיות מלכא, ואברין פי' המשכות כמו עד"מ שהאבר הוא המשכת והתפשטות החיות של הנפש בגוף מגילוי כללות

ולכן נקראות רמ"ח המצוות "רמ"ח איברים דמלכא" — כלומר, איברים כדי שיהיה מלך. ו"איברים" פירושה המשכות: דרך משל, איבר הוא המשכה והתפשטות של חיות הנפש בגוף, מן הגילוי הכללי

החיות שבראש ומוחין כך המצוות הם המשכת בחינת חכמה עילאה שנמשך להיות בחינת מלך העולם (ועמ"ש בד"ה והיה לכם לציצית ומ"ש סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה).

של החיות שבראש ובמוח. כך גם המצוות הן המשכה של בחינת חכמה עילאה, הנמשכת ונעשית בחינת "מלך העולם". (ועיין במה שכתוב בד"ה והיה לכם לציצית ובמה שכתוב בסוף ד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה).

וזוהו ענין מצות צריכות כוונה שהמצות יש בהן ב' בחי'. הא' שכך הוא מצות המלך שצוה עלינו.

וזוהו ענין "מצוות צריכות כוונה": במצוות יש שתי בחינות. הראשונה היא שכך ציווה אותנו המלך.

והבי' היא כוונתה שהם טעמי המצות שבהם ועל ידם נמשך אור א"ס ב"ה המלוכש בבחינת חכמה עילאה

והשנייה היא הכוונה שבה, כלומר טעמי המצוות, שבהם ועל ידם נמשך אור אין סוף, ברוך הוא, המלוכש בבחינת חכמה עילאה.

(ועמ"ש מזה בד"ה ועתה יגדל נא), והוא ענין לשם יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינת' שכינת' הוא בחי' מצות המלך

(וראה מה שנכתב על כך במאמר הפותח במילים "ועתה יגדל נא"). זהו ענין "לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה": שכינתיה היא בחינת מצוות המלך,

שהוא בחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין], וקב"ה [וקודשא בריך הוא] הוא בחי' קדוש ומובדל הוא בחי' סוכ"ע הוא בחי' המשכת אור א"ס ב"ה שנמשך במצוה זו, וצ"ל בבחי' יחוד

שהיא בחינת ממלא כל עלמין; והקדוש ברוך הוא הוא בחינת הקדוש והמובדל, בחינת סוכב כל עלמין — בחינת המשכת אור אין סוף ברוך הוא הנמשך במצוה זו. והם צריכים להיות בבחינת ייחוד,

כי נעוץ סופן בתחלתן דהיינו ע"י שעושה המצוה מפני כי היא מצות המלך שורה ומתגלה בנפשו אור א"ס ב"ה הנמשך במצוה זו:

כי "נעוץ סופן בתחלתן": כלומר, על ידי קיום המצווה מפני שהיא מצוות המלך, אור אין סוף ברוך הוא, הנמשך במצוה זו, שורה בנפשו ומתגלה בה.

4 ב אך מי שפוגם בתורה ומצות הן בסור מרע והן בועשה טוב כל חד לפום מאי דידע בנפשיה ואי אפשר לו להמשיך רצון העליון ב"ה לגילוי מדת מלכותו ית',

2. אך מי שפוגם בתורה ובמצוות, הן ב"סור מרע" והן ב"עשה טוב", "כל אחד לפי מה שהוא יודע בנפשו", ואינו יכול להמשיך את הרצון העליון, ברוך הוא, כדי שתתגלה מידת מלכותו יתברך:

הנה בזה הוא יתרון מעלת ראש השנה ועשיית [ועשרת ימי תשובה] שבהם ועל ידם יומשך רצון העליון ב"ה.

הנה בכך טמונה מעלתם המיוחדת של ראש השנה ושל עשרת ימי תשובה: בהם ועל ידם נמשך הרצון העליון, ברוך הוא.

וביאור ענין זה הנה צריך להבין איך יש כח בתשובה לתקן כל הפגם שבביטול מ"ע [מצות עשה], כי הנה במצות ל"ת [לא תעשה] שאם עבר עבירה אחת קנה לו קטיגור א' וכו'.

והביאור בעניין זה: יש להבין כיצד יש בכוחה של תשובה לתקן את כל הפגם שנגרם בשל אי-קיום מצוות עשה. במצוות לא תעשה, לעומת זאת, אם אדם עבר עבירה אחת, הוא קנה לו קטגור אחד וכו',

כמו ששנינו בפרקי אבות מאחר שישוב אל ה' וירחמהו מעורר רחמים רבים למעלה והם בחי' מים טהורים שהכתוב אומר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וכתוב אם רחץ ה' כו'.

כפי שלמדנו בפרקי אבות — כשאדם "ישוב אל ה' וירחמהו", הוא מעורר למעלה רחמים רבים. רחמים אלה הם בחינת "מים טהורים", שעליהם נאמר: "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"; וכן נאמר: "אם רחץ ה' וכו'";

שע"ז אומרים מחה והעבר פשעינו כו' שע"ז הוא מוחה ומעביר הפשע והקטיגור, וכמאמר והרשעה כולה בעשן תכלה כי תעביר כו' כמו שכתוב ואת רוח הטומאה אעביר כו'.

ועל ידי כך אומרים: "מחה והעבר פשעינו" וכו'; כך הוא מוחק ומעביר את הפשע ואת הקטגור. וכמאמר: "והרשעה כולה בעשן תכלה כי תעביר" וכו'; וכן נאמר: "ואת רוח הטומאה אעביר" וכו'.

אבל מ"ע [מצות עשה] שהם המשכות אברין דמלכא ומאחר שפגם וגרם חסרון השפעתם במה איפוא יתוקן ע"י התשובה להיות שלימות השפעתם ומילוי חסרונם.

אבל מצוות עשה הן המשכות של איברי המלך. לאחר שאדם פגם בהם וגרם לחסרון בהשפעתם, במה יתוקן הדבר באמצעות התשובה, כך שהשפעתם תחזור להיות שלמה וחסרונם יתמלא?

אך הנה כתיב ממעמקים קראתיך ה' פ"י שלהיות קראתיך מההעלם אל הגילוי להיות בחינת הוי"

אך הנה נאמר: "ממעמקים קראתיך הוי". פירוש הדבר: כדי שתהיה בחינת "קראתיך", כלומר, קריאה מן ההעלם אל הגילוי, עד שתהיה בחינת הוי,

דהיינו המשכות והשפעות בחי' אברי דמלכא הוא ע"י ממעמקים, דהיינו עומק העליון הוא רצה"ע [רצון

העליון] שלמעלה מעלה מבחי' השתלשלות המתגלה באתערותא דלתתא בעומקא דלבא רצה"ע [רצון

העליון] שבנפש

כלומר, המשכת ההשפעות של בחינת איברי המלך נעשית באמצעות "ממעמקים" — העומק העליון, שהוא רצון ה' העליון, שלמעלה הרבה מבחינת ההשתלשלות. הוא מתגלה באמצעות אתערותא דלתתא, בעומק הלב — רצון ה' שבנפש;

דהיינו ע"י שיעמיק בלבו ענין המרירות בנפשו על גודל הפגם והחסרון שגרם ולצעוק אל ה' בצר לו בבחי' צעק לכם שיהא הלב צועק (וכמ"ש ברבות בקהלת) (דפ"ז א')

כלומר, כאשר אדם מעמיק בלבו במרירות שבנפשו על גודל הפגם והחסרון שגרם, וצועק אל ה' בעת צרתו, בבחינת "צעק לכם" — שהלב עצמו יהיה זועק (כפי שנאמר במדרש קהלת רבה, פז, א),

ע"פ דברתי אני אל לבי הלב צועק שנאמר צעק לכם אל אדני, ועיין בזהר שמות ד"כ ע"א מקרב איש ולב עמוק מאד מאד מכאשר תוכל נפשו שאת מפני שאין כח בנפשו להכיל גודל המרירות,

על הפסוק "דברתי אני אל לבי" נאמר: "הלב צועק, שנאמר: צעק לכם אל אדני". ועיין בזהר, שמות, כ, א: "מקרב איש ולב עמוק" — עמוק מאד מאד, יותר מכפי שנפשו יכולה לשאת, משום שאין בנפשו כוח להכיל את גודל המרירות.

ולכן אין צעקה זו אלא בלב שכל מה שהנפש מכילה עדיין יוכל להוציא בשפתיו ורוח פיו משא"כ כשתגדל המרירות בנפשו במאד מאד עד שאין כח הנפש להכיל,

לכן צעקה זו אינה אלא בלב: כל עוד הנפש יכולה להכיל את הדבר, האדם עדיין יכול לבטא אותו בשפתיו ובנשימת פיו; אבל כשהמרירות שבנפשו גדלה מאוד מאוד, עד שאין לנפש כוח להכיל אותה,

אזי א"א לכלוא את הרוח וצועק הלך וגעו עד שאין לו כח לדבר ולהוציא בשפתיו ורוח פיו ואין לו אז אי אפשר לעצור את הנשימה, והוא צועק "הלך וגעה", עד שאין לו כוח לדבר ולהוציא מילים בשפתיו ובנשימת פיו, ואין לו

אלא צעקת הלב לפי שנגעה עד מיצוי הנפש ממש וכמעשה דר"א [דרבי אלעזר] בן דרודייא שגעה בבכיה וצעקה עד שיצא נשמתו ממש,

אלא צעקת הלב, משום שהדבר הגיע עד למיצוי הנפש ממש; וכמו במעשה רבי אלעזר בן דורדיא, שגעה בבכי ובצעקה עד שנשמתו יצאה ממש,

ולכן אמרו עליו יש קונה עולמו בשעה א' שבשעה א' של תשובה קונה כל עולמו בעוה"ב [בעולם הבא]

ולכן אמרו עליו: "יש קונה עולמו בשעה אחת" — שבשעה אחת של תשובה קנה את כל עולמו בעולם הבא

(ולשון קונה עמ"ש ע"פ כי תקנה עבד עברי וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] בכוונת קונה הכל), אע"פ [אף על פי]

שלא היה בידו תורה ומצות מעולם לפי שע"י בחי' תשובה זו מעומקא

(ולעניין הלשון "קונה", ראו מה שנכתב על הפסוק "כי תקנה עבד עברי", וכן ראו בפרי עץ חיים בעניין כוונת "קונה הכול"), אף שמעולם לא היו בידו תורה ומצוות. שכן באמצעות בחינה זו של תשובה מעומק

דלבא בחרטה ועקירת הרצון במסירת הנפש ממש הרי ע"י ביטול רצון זה בבחינה זו גורם ומעורר למעלה רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מבחי השתלשלות, ולכן אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדים כו' דמשכין ליה בחילא יתיר.

הלב, מתוך חרטה ועקירת הרצון, במסירות נפש ממש — באמצעות ביטול הרצון הזה בבחינה זו הוא גורם ומעורר למעלה את הרצון העליון, ברוך הוא, הנעלה לאין ערוך מבחינת ההשתלשלות. לכן אמרו רבותינו ז"ל: "במקום שבעלי תשובה עומדים" וכו', משום שהם "ממשיכים אותו בכוח רב יותר".

והענין כי רצון העליון יש לו ב' בחינות הא' המלוכש בחכמה שהיא ראשית ההשתלשלות (ועמ"ש בענין עבדים היינו לפרעה ויוציאנו כו' שהלבישו כו' ע"ש)

והענין הוא שלרצון העליון יש שתי בחינות. הראשונה היא הרצון המלוכש בחכמה, שהיא ראשית ההשתלשלות (וראו מה שנכתב בענין "עבדים היינו לפרעה ויוציאנו" וכו', שהלבישו וכו'; עיינו שם);

שבחינת רצון זה נמשך ע"י תורה ומצות שהן הן רצון העליון ב"ה המלוכש בחכמה דאורייתא מחכמה נפקת והוא נמשך ע"י מעלת ומדרגת צדיקים גמורים המקיימים תורה ומצות כל ימיהם לעולם

שבחינת רצון זו נמשכת באמצעות התורה והמצוות, שהן עצמן הרצון העליון, ברוך הוא, המלוכש בחכמה — שהרי "התורה יוצאת מחכמה"; והיא נמשכת בזכות מעלתם ומדרגתם של צדיקים גמורים, המקיימים תורה ומצוות כל ימיהם, תמיד,

ולא פגמו בהם ח"ו [חס ושלום], והב' הוא בחי' רצון העליון שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות ואינו מלוכש כלל בבחי' חכמה עילאה

ולא פגמו בהם, חלילה. והבחינה השנייה היא רצון העליון, הנעלה הרבה מעל סדר ההשתלשלות, שאינו מתלבש כלל בבחינת חכמה עילאה;

והוא בחי' גלגלתא דחפיא על מוחא, עד"מ דג' חללי דגלגלתא הם משכן חכמה ובינה ודעת ועצם החופף על המוחין שאינו משכן המוחין כלל הוא הנקרא גלגלתא, כך עד"מ בחי' רצון זה הוא למעלה מעלה ממשכן חב"ד [חכמה בינה ודעת]

והיא בחינת "גלגלתא דחפיא על מוחא" — הגולגולת המכסה על המוח. דרך משל, בשלושת חללי הגולגולת שוכנים חכמה, בינה ודעת, ואילו העצם המכסה על המוחין, שאינו משכן למוחין כלל, נקרא גלגלתא. כך, דרך משל, מדרגת רצון זו נעלית הרבה מעל למשכן חב"ד;

והוא המתגלה בבעיית [בבעלי תשובה] עיי עומקא דלכא שהוא גיכ בחיי רצון העליון שבנפש שהוא למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת

והיא המתגלית אצל בעלי תשובה באמצעות עומק הלב, שגם הוא בחינת הרצון העליון שבנפש, הנעלה למעלה ממה שהנפש יכולה לשאת;

והוא בחיי רעותא דלכא שעל ידי רצון זה העליון שלמעלה מעלה מהשתלשלות המתגלה בנפשם מתמלא כל החסרונות והפגמים שבביטול מ"ע [מצות עשה] שיסודתה בהררי קדש מחכמה עילאה,

והיא בחינת "רעותא דלכא", רצון הלב: באמצעות רצון עליון זה, הנעלה הרבה מעל ההשתלשלות, המתגלה בנפשם, מתמלאים כל החסרונות והפגמים שנגרמו מביטול מצוות עשה, שיסודן בהררי קודש, מחכמה עילאה.

וכמשל הנהר הנחרב ויבש שכשרוצין למלאותו חופרין בעומק במעיין ומקור הנובע שעייז חוזר ומתמלא הנהר, כך עיי גילוי בחינת רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות מתמלא ומשלים כל החסרונות והפגמים,

והדבר דומה לנהר שחרב ויבש: כאשר רוצים למלאו, חופרים לעומק, עד המעיין והמקור הנובע, וכך הנהר חוזר ומתמלא. כך, על ידי גילוי בחינת הרצון העליון, ברוך הוא, הנעלה הרבה מעל סדר ההשתלשלות, מתמלאים כל החסרונות והפגמים ונשלמים;

וזהו ממעמקים קראתיך ה' שעיי בחיי ממעמקים קראתיך להיות המשכת הויי מאחר שנתגלה בחינת המקור והמעין הנובע, וזהו סלח לנו אבינו

וזהו "ממעמקים קראתיך הויי": על ידי בחינת "ממעמקים קראתיך" נמשכת הויי, לאחר שנתגלתה בחינת המקור והמעין הנובע. וזהו "סלח לנו אבינו",

כי חטאנו דלכאורה אינו מובן מהו כי חטאנו וכי זה הוא נתינת טעם על הסליחה והל"ל [והוא ליה למימר] סלח לנו אבינו על אשר חטאנו,

"כי חטאנו". לכאורה הדבר אינו מובן: מה פירוש "כי חטאנו"? האם זו סיבה לסליחה? היה צריך לומר: "סלח לנו אבינו על אשר חטאנו".

אך עם הנ"ל יובן שלפי שחטאנו וחסרנו המשכת השתלשלות אור א"ס ב"ה במצותיו ותורתו לכך סלח לנו לעורר מקור הרחמים והסליחות

אך על פי הדברים שנאמרו לעיל יובן: מכיוון שחטאנו וחסרנו את המשכת אור אין סוף, ברוך הוא, באמצעות השתלשלות, דרך מצותיו ותורתו, לכן אנו מבקשים "סלח לנו" — כדי לעורר את מקור הרחמים והסליחות,

דהיינו גילוי רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מסדר השתלשלות כדי למלאות כל החסרונות, וזהו סלח לנו שהחזרת הרצון אינו אותו הרצון שהיה תחלה

כלומר, גילוי הרצון העליון, ברוך הוא, שהוא נעלה הרבה מאוד מסדר ההשתלשלות, כדי למלא את כל החסרונות. וזהו "סלח לנו": השבת הרצון אינה אותו רצון שהיה בתחילה,

שהרי אותו הרצון נסתלק ע"י החטא ועון ואיך יחזור ויומשך אלא שהחזרת הרצון והסליחה נמשך מרעוא דכל רעוין היינו מה שלמעלה מעלה מבחינת רצון המלוכש בחכמה ועמ"ש סד"ה ועשית ציץ,

שהרי אותו רצון הסתלק בעקבות החטא והעוון, ואיך יוכל לשוב ולהימשך? אלא שהשבת הרצון והסליחה נמשכות מ"רעוא דכל רעוין", כלומר, ממה שנעלה הרבה מעל בחינת הרצון המלוכש בחכמה. ועיין במה שכתוב בסוף המאמר המתחיל "ועשית ציץ",

וזהו כי עמך הסליחה למען תורא כי הסליחה הוא גילוי רצון העליון שלמעלה מהשתלשלות שהוא בחי' עמך ממש וכעין מ"ש

וזהו "כי עמך הסליחה למען תורא": הסליחה היא גילוי הרצון העליון שלמעלה מהשתלשלות, שהוא ממש בחינת "עמך"; וכעין מה שכתוב,

כי עמך מקור חיים שמקור כל החיים וחיי החיים נמשכים ממקורא דכולא למעלה מסדר ההשתלשלות ובגילוי הסליחה ורצון העליון בבחינה זו

"כי עמך מקור חיים": מקור כל החיים וחיי החיים נמשכים ממקור הכול, שלמעלה מסדר ההשתלשלות. וכאשר מתגלים הסליחה והרצון העליון בבחינה זו,

אזי למען תורא שיש קיום לבחי' היראה שממדת מלכותו ית' שמבלעדי גילוי רצון העליון ובחי' סליחה אין קיום לגילוי מלכותו ית' למי שפגם בתורה ומצות:

אזי מתקיים "למען תורא" — מתקיימת בחינת היראה שממדת מלכותו יתברך; שכן בלי גילוי הרצון העליון ובחינת הסליחה, אין קיום לגילוי מלכותו יתברך אצל מי שפגם בתורה ובמצוות.

6 ג והנה גילוי בחינה זו ורצון זה הוא מתגלה בר"ה [בראש השנה] שהוא בחי' ראש וגלגלתא דחפיא על מוחא שהוא למעלה מעלה ממשכן חכמה בינה ודעת

3. והנה, גילוי בחינה זו ורצון זה מתרחש בראש השנה, שהיא בחינת הראש ו"הגולגולת המכסה על המוח", שמעל ומעבר למושב החכמה, הבינה והדעת;

וגם בעשרת ימי תשובה שבכל עשיית [עשרת ימי תשובה] אומרים המזמור ממעמקים קראתיך, ולכן תקעו בחדש שופר פי' תקעו תקיעה הוא קול פשוט היוצא מהכל הלב מפנימיותו

וגם בעשרת ימי תשובה, שכן בכל עשרת ימי תשובה אומרים את המזמור "ממעמקים קראתיך". ולכן נאמר: "תקעו בחדש שופר". פירוש "תקעו" הוא תקיעה, שהיא קול פשוט היוצא מהכל הלב, מעמקי פנימיותו;

והוא בחי' צעקת הלב היוצאת מפנימית הלב שלמעלה מעלה מהחכמה שא"א להוציא בשפתיו בדבור, שהדבור נמשך מבחי' חכמה כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ,

והוא בחינת צעקת הלב היוצאת מפנימיות הלב, שלמעלה מעלה מהחכמה, [צעקה] שאי אפשר לכטא בשפתיים בדיבור; שהרי הדיבור נמשך מבחינת חכמה, כמו שנאמר: "הוי' יסד ארץ בחכמה".

ועל זה נאמר שמעיה בקולי פי' בקולי מה שבתוך קולי דהיינו תוכיותו ופנימיותו שהוא בחי' פנימיות הלב משא"כ הקול עצמו נמשך מחיצוניות הלב שלמטה מן החכמה ודעת,

ועל כך נאמר: "שמעיה בקולי". פירוש "בקולי" הוא מה שבתוך קולי, כלומר פנימיותו ועומקו, שהיא בחינת פנימיות הלב; ואילו הקול עצמו נמשך מחיצוניות הלב, שלמטה מהחכמה והדעת.

וזהו בחדש פירוש חדוש העולמות מאין ליש המתחדשים בכל ר"ה [ראש השנה] בדבר ה' ורוח פיו ית' הוא עיי' תקיעה

וזהו "בחדש" — פירושו חידוש העולמות מאין ליש, המתחדשים בכל ראש השנה באמצעות "דבר הוי" ו"רוח פיו" יתברך, והוא נעשה על ידי התקיעה;

שהיא המשכת פנימיות עונג ורצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מבחי' החכמה המתגלה בבחי' שופר שהוא ענין שפרו מעשיכם בחי' שפרה שמשפרת את הולד

שהיא המשכת פנימיות התענוג והרצון העליון ברוך הוא, שלמעלה מעלה מבחינת החכמה, המתגלית באמצעות בחינת השופר. וזהו ענין "שפרו מעשיכם", בחינת שפרה, "שמשפרת את הולד";

(וזהו שם ה' אחת שפרה היינו ה' עילאה דשם הוי' ומבואר במ"א ע"פ לך לך שבבחינת ה', זה יש התגלות בחינה עליונה שלמעלה גם מהיו"ד וברכות פרשה שמות פ' א' ובקהלת בפסוק טוב שם משמן טוב ד"א [דבר אחר] שפרה שהעמידה ישראל כו')

(וזהו "שם האחת שפרה": "האחת" היא ה"א אחת, כלומר ה"א עילאה של שם הוי'. ומבואר במקום אחר, על הפסוק "לך לך", שבבחינת ה"א זו מתגלה בחינה עליונה, שלמעלה אפילו מהיו"ד. ובמדרש רבה על פרשת שמות, פרק א, ובקהלת על הפסוק "טוב שם משמן טוב" נאמר: "דבר אחר, שפרה שהעמידה ישראל וכו');

ברוחו שמים שפרה באיוב סימן כ"ו ופרש"י [ופירש רש"י / ופירוש רש"י] שפרה איהל, והרמב"ן [והרבי משה בן נחמן] פ"י שפר ותקן להעביר מעליהם הענן כו' וכל בחינות אלו שייך בר"ה [בראש השנה] שאז הוא התגלות המדות עליונות הנק' שמים והיינו ע"י בחי' השופר. וכמו ששפרה העמידה ישראל.

"ברוחו שמים שפרה" — באיוב, פרק כו. ורש"י מפרש "שפרה": "איהל", והרמב"ן מפרש: ייפה ותיקן, להסיר מעליהם את הענן וכו'. כל הבחינות האלה שייכות לראש השנה, שאז מתגלות המדות העליונות הנקראות "שמים", והדבר נעשה באמצעות בחינת השופר. וכשם ששפרה העמידה את ישראל,

כך נאמר בשופר כי חק לישראל הוא וזהו שנק' מיילדות העבריות ששרש המשכה זו היא מבחי' בעבר הנהר היוצא מעדן כמ"ש בפ' אמור צ"ט א' והיינו מבחי' מקור התענוג עליון כי עמך מקור חיים שממש נמשך להיות משפרת את הולד),

כך נאמר על השופר: "כי חוק לישראל הוא". וזהו הטעם לכך שהן נקראות "המיילדות העבריות": שורש המשכה זו הוא בבחינת "בעבר הנהר", הנהר היוצא מעדן, כפי שנאמר בפרשת אמור בזהר, צ"ט ע"א; כלומר, בבחינת מקור התענוג העליון — "כי עמך מקור חיים" — שממנו נמשכת ההשפעה כדי "ליפות את הוולד").

דהיינו שבחי' ענג העליון ורצון העליון שלמעלה מסדר ההשתלשלות יהיה בבחי' גילוי להיות גילוי מלכותו ית' למטה,

כלומר, שבחינת התענוג העליון והרצון העליון, שלמעלה מסדר ההשתלשלות, יהיו בגילוי, כך שמלכותו ית' תתגלה למטה.

וזהו עלה אלקים בתרועה הוי' בקול שופר פ"י שהתעלות אלקים מלמטה למעלה יהיה בתרועה בבחינת חיבה וריעות, והמשכת הוי' מלמעלה למטה יהיה בקול

וזהו "עלה אלקים בתרועה, הוי' בקול שופר". פירוש הדבר הוא שעליית אלקים מלמטה למעלה תהיה בתרועה, בבחינת חיבה ורעות; ואילו המשכת הוי' מלמעלה למטה תהיה בקול

שופר בבחינת ענג העליון להמשיך תרועת מלך בו שיהיה נמשך עלינו ענג וחיבה וריעות של מלכותו ית', ואזי כתיב ויהי בישורון מלך כו'

השופר, בבחינת התענוג העליון, כדי להמשיך "תרועת מלך בו", ולהמשיך עלינו את התענוג, החיבה והרעות של מלכותו ית'. ואז נאמר "ויהי בישורון מלך" וגו',

יחד שבטי ישראל שבטי מלשון ענפים כלומר שאפילו בחינת ענפים מתפרדים יהיו יחד בחינת יחוד עליון להיות יחד לבבינו כו'

"יחד שבטי ישראל". "שבטי" הוא מלשון ענפים; כלומר, גם בחינת הענפים הנפרדים תהיה יחד, בבחינת יחוד עליון, כדי שלבבנו יהיה לאחד וגו'.

(ועמ"ש מענין פי' יחד לבבינו בד"ה מי מנה עפר יעקב ועי' [ועיין] מענין תקעו בחדש שופר בכסה כו' בפ' וירא קי"ד א' ב' תצוה קפ"ד א' קפ"ו א' אמור צ"ט פנחס רל"א שופטים ער"ה א' נשא קכ"א ב' פקודי רס"ז ב' רבות אמור פכ"ט).

(ועיין במה שנכתב על פירוש "יחד לבבנו" במאמר המתחיל "מי מנה עפר יעקב". ועיין בעניין "תקעו בחדש שופר בכסה" וגו' בזוהר, פרשת וירא, קי"ד ע"א-ע"ב; תצוה, קפ"ד ע"א, קפ"ו ע"א; אמור, צ"ט; פנחס, רל"א; שופטים, ער"ה ע"א; נשא, קכ"א ע"ב; פקודי, רס"ז ע"ב; רבה, אמור, פרק כ"ט).

אך הנה ר"ה [ראש השנה] הוא יום הדין שדנין את האדם על מעשיו משנה שעברה כי להיות ענג ורצון העליון

אך הנה, ראש השנה הוא יום הדין, שבו דנים את האדם על מעשיו מהשנה שעברה; שכן כדי שהתענוג והרצון העליון יהיו

בגילוי מלכותו צריך לפשפש על מה יחול הענג ובמה יתענג בגילוי מלכותו אם הי' [היה] פריקת עול מלכותו ית' ע"ז יש כמה מניעות וכמה קטרוגים כו',

בגילוי מלכותו, צריך לבדוק על מה יחול התענוג ובמה יתענג בגילוי מלכותו. אם הייתה פריקת עול מלכותו ית', יש על כך מניעות רבות וטענות רבות וגו'.

ולזה הם עשיית [עשרת ימי תשובה] להיות בבחי' ממעמקים לעורר רצון העליון וענג העליון כל יהא מונע כו'.

ולכן ישנם עשרת ימי תשובה, כדי להיות בבחינת "ממעמקים", לעורר את הרצון העליון ואת התענוג העליון, שלא יהיה דבר שיעכב זאת וכו'.

ועשרה ימים אלו הם כנגד עשר כחות הנפש שהם שכל ומדות כו' (ועמ"ש מזה סד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם וסד"ה כי ביום הזה יכפר):

ועשרה ימים אלה מכוונים כנגד עשר כוחות הנפש, שהם שכל ומדות וכו' (ועי' במה שנכתב על כך בסוף המאמר הפותח במילים "ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם", ובסוף המאמר הפותח במילים "כי ביום הזה יכפר").

7 בכסה ליום חגנו. פי כי הנה הרצון העליון שמתגלה בר"ה [בראש השנה] הוא ע"י בכסא שהוא בחי'

ההסתלקות שבתחלת ליל ר"ה [ראש השנה]

"בכסה ליום חגנו" — "בכסה" פירושו בהסתר, ליום חגנו. כלומר, הרצון העליון שמתגלה בראש השנה נמשך באמצעות "בכסה", שהיא בחינת ההסתלקות בתחילת ליל ראש השנה,

שהוא זמן הסתלקות החיות כללי של שנה שעברה ובר"ה [ובראש השנה] על ידי התפלות והתקיעות הוא מתחדש חיות כללי אחר ומתעלה בעילוי אחר עילוי מר"ה [מראש השנה] ועד יוהכ"פ [יום הכפורים] שאז בנעילה הוא גמר העליות והוא זמן גמר הסליחה,

שהוא זמן הסתלקות החיות הכללית של השנה שעברה; ובראש השנה, באמצעות התפלות ותקיעות השופר, מתחדשת חיות כללית אחרת, והיא עולה עלייה אחר עלייה מראש השנה ועד יום הכיפורים, שבו, בתפילת נעילה, מסתיימות העליות, וזהו זמן השלמת הסליחה.

ואזי כתיב לפני ה' תטהרו למעלה מבחי' הוי' כנ"ל עד שמזה נמשך ליום חגיגנו הוא חג הסוכות

ואז נאמר: "לפני ה' תטהרו" — למעלה מבחינת הוי', כנזכר לעיל; ומכאן נמשך "ליום חגנו", שהוא חג הסוכות,

שהוא זמן שמחתנו התגלות השמחה, ותהיה השמחה גדולה לאלקים ביתר שאת בגילוי רצון העליון ב"ה ע"י בחי' בכסא שהוא ההסתלקות שבתחלת ליל ר"ה [ראש השנה], וכמשל היוצא מן השביה ששמחתו הוא ביתר שאת ובכפלים,

שהוא "זמן שמחתנו", זמן התגלות השמחה. והשמחה תהיה גדולה לה', במידה יתרה, בגילוי הרצון העליון ברוך הוא, באמצעות בחינת "בכסה", שהיא ההסתלקות בתחילת ליל ראש השנה; בדומה לאדם היוצא מן השבי, ששמחתו גדולה במידה יתרה וכפולה,

ולכן כתיב ושאתם מים בששון שהוא ענין ניסוך המים בחג על המזבח שהם המשכת גילוי מים טהורים שאמר הכתוב וזרקתי כו':

ולכן נאמר: "ושאתם מים בששון" — עניין ניסוך המים על המזבח בחג, שהוא המשכת גילוי "מים טהורים", שעליהם אומר הפסוק: "וזרקתי" וגו'.

8 כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב. הנה ישראל הוא בחי' כי שרית עם אלקים כו' דהיינו שכבר

נעשה שר ומושל על בחי' אלקים

"כי חוק לישראל הוא, משפט לאלוקי יעקב". והנה, ישראל הוא בחינת "כי שרית עם אלוקים" וכו', כלומר שכבר נעשה שר ומושל על בחינת אלוקים,

שהוא בחי' צמצום והסתתר פנים להיות גילוי עוה"ז ותענוגיו שכבר נתפשטה נפשו האלקית מלבושים צואים ואתהפכא מחשוכא לנהורא ומואס ברע, ובוחר בטוב מצד רצון נפשו האלקית שהיא המושלת בקרבו ובבחי' זו

שהיא בחינת צמצום והסתתר פנים, המאפשרים את גילוי העולם הזה ותענוגיו; שכן נפשו האלקית כבר פשטה את "לבושיה הצואים", והתהפכה מחשיכה לאור, והוא מואס ברע ובוחר בטוב מכוח רצון נפשו האלקית, שהיא השולטת בקרבו. ובבחינה זו,

כי חק כו' שנמשך לו ברי"ה [בראש השנה] מבחי' גלגלתא ורצון עליון להיות חק ומזון לכל השנה, כי חק הוא לשון מזון כמ"ש הטריפני לחם חקי

"כי חוק" וכו': שנמשך לו בראש השנה, מבחינת גלגלתא והרצון העליון, חוק ומזון לכל השנה. שכן "חוק" הוא לשון מזון, כמו שכתוב: "הטריפני לחם חוקי";

וגם חק לשון קביעות וגם חק לשון חקיקה והוא ענין גליף גליפו בטהירו עילאה שהוא בחי' אותיות שבחקיקה שהם בחי' כלים

וחוק הוא גם לשון קביעות, וגם לשון חקיקה; וזהו ענין "גליף גליפו בטהירו עילאה" — חק חקיקות באור הזוהר העליון. זו בחינת אותיות חקוקות, שהן בחינת כלים.

(ומשם שרש הנשמה כמאמר נשמה שנתת בי טהורה היא שנמשכה מבחי' טהירו עילאה ועמ"ש ע"פ וכעצם השמים לטהר), כך תהיה נפשו בחי' כלי ומשכן

(ושם שורש הנשמה, כמאמר "נשמה שנתת בי טהורה היא", שנמשכה מבחינת טהירו עילאה; ועיינו במה שנכתב על הפסוק "וכעצם השמים לטהר") — כך תהיה נפשו בחינת כלי ומשכן

להשראת אור א"ס ב"ה בקרבו ובקביעות שכל ימיו תמיד ולעולם תהי' [תהיה] בבחינת ביטול אליו ית' ויהיה בבחי' מרכבה לשבתו להיות תורתו אומנתו יומם ולילה

להשראת אור אין סוף ברוך הוא בקרבו, בקביעות, כך שבכל ימיו, תמיד ולעולם, תהיה נפשו בבחינת ביטול אליו יתברך; והוא יהיה בבחינת מרכבה לשבתו, כך שתורתו תהיה אומנתו יומם ולילה,

לא פסיק פומי' [פומיה] מגירסא וברשפי אש כשלהבת העולה מאליה לדבקה בו בתפלה וכיוצא בזה שכל דבוריו ומעשיו ומחשבותיו יהיו לה' בבחי' התקשרות חב"ד [חכמה בינה ודעת] בחב"ד [בחכמה בינה ודעת] כו'

פיו אינו פוסק מלימוד, והוא מתפלל ברשפי אש, כלהבת העולה מאליה, כדי לדבוק בו, וכיוצא בזה; כך שכל דיבוריו, מעשיו ומחשבותיו יהיו לה', בבחינת התקשרות חב"ד בחב"ד וכו';

שזהו חיותו וקיומו כל ימי חלדו כמזון המחיה את הגוף ועליו יחיה האדם ועמ"ש ע"פ וככלה תעדה כליה, משא"כ בחיי יעקב יו"ד עקב שעדיין נפשו האלקית יורדת בעקב להתלבש בלבושי העוה"ז שכן זהו חיותו וקיומו בכל ימי חייו, כמו המזון המחיה את הגוף, ובו האדם חי. ועיינו במה שנכתב על הפסוק "וככלה תעדה כליה". לא כן בחינת יעקב, יו"ד עקב: נפשו האלקית עדיין יורדת לעקב, להתלבש בלבושי העולם הזה,

אלא שהוא בבחי' אתכפייא ויש בזה עליות וירידות ומלחמה כו' כי לאום מלאום יאמץ כו' אלא שהוא בבחינת אתכפייא, כלומר הכנעה, ובכך יש עליות וירידות ומלחמה וכו', שכן "עם יגבר על עם" וכו'; ואלמלא הקב"ה עוזרו כו' ובבחי' זו נמשך משפט דאיהו רחמי להמשיך לו רחמים עליונים על כל השנה להיות הקב"ה עוזרו לאכפייא כו' "ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו" וכו'. ובחינה זו נמשך משפט, שהוא רחמים, כדי להמשיך לו רחמים עליונים במשך השנה כולה, וכדי שהקדוש ברוך הוא יעזור לו להכניע וכו'.

(ועיין ברכות באסתר בפסוק ויהי בימי. הוא ה' אלקינו בכל הארץ משפטיו שמדת רחמיו לעולם ועמ"ש ע"פ ציון במשפט תפדה), וכל זה נמשך ברי"ה [בראש השנה] (ועיינו באסתר רבה, על הפסוק "ויהי בימי": "הוא הוי' אלקינו בכל הארץ משפטיו" — שמידת רחמיו היא לעולם. ועיינו במה שנכתב על הפסוק "ציון במשפט תפדה"). וכל זה נמשך בראש השנה.

ולכן נקרא החדש תשרי אותיות ישרת דהיינו בחי' ישרת לבב דהיינו ליישר הלבבות שיהיה בכל לבבך בשני יצריך שיומשך

לכן נקרא החודש תשרי, אותיות "ישרת", כלומר בחינת "ישרת לבב": ליישר את הלבבות, כדי שתהיה העבודה "בכל לבבך" — בשני יצריך — ותימשך

גילוי רצון העליון ב"ה למטה מטה עד שאפילו היצר הרע יהי [יהיה] בבחי' אתכפייא כו', ועמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה' אלקיך:

התגלות הרצון העליון, ברוך הוא, למטה מטה, עד שאפילו היצר הרע יהיה בבחינת אתכפייא, כלומר הכנעה, וכו'. ועיינו במה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "כי תשמע בקול", בעניין "לעשות הישר בעיני ה' אלקיך".

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/rosh-hashanah/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק